

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Malefactores nondum comprehensi, n. 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

b *Dian. p. 2. tr. 16. ref. 53. & p. 3. tr. 6. ref. 1.* c *Escobar. tr. 1. exam. 7. cap. 3. n. 66. §. Quis provocato. Bassani V. Duellum, m. 7.*

§. IV.

[De homicidio ad malefactores puniendos.]

Malefactores vel sunt in sua libertate, nondum à potestate publica comprehensi, vel sunt sub manibus iudicis, v. g. in carcere.

Malefactores nondum comprehensi.

1. Quoad priores, habet quatuor: primò, à nullo privato hi possunt occidi, nisi forte in casibus, quos innuit superius §. 1. num. 15, sine, quia ad privatos non pertinet, aliena peccata punire, potissimum tanto mortis supplicio.

2. Secundò, potest à publica potestate concedi privatis facultas eos occidendi, ut solet fieri contra bannitos seu proscriptos, etiam proposito præmio; etiam seipsos invicem, idque proditoriè, b occidendo; etiam si præter e voluntatem tamen occidentis, Sacramentali Confessione careat occisus: tunc enim ipsi proscripto imputatur confessiois carentia, & quia seors, nullus bannitus posset (cum semper fere ipsis confessio desit) interfici. Sed in his omnibus privati quicumque, ut ministri publici, occidunt. Excipe parentes, filios, conjuges &c. de quibus dictum est superius lib. 5. c. 2. §. 2. num. 16, Illud adverte, cum

hujus facultatis exercitium pertineat ad jurisdictionem contentiosam, posse quidem à te occidi proscriptum in proprio principis proscribentis territorio, non vero in alieno, nisi ex tacito vel rationabiliter præsumpto legitimi principis consensu. Quod si in alieno occidas, non facies solum injuriam principi alieno, verum etiam injustè occides, utpote qui occidas sine legitima facultate. Aliqui, apud Dianam, d bannitum ubicunque occidi posse docent. Ratio potest esse, quia, saltem regulariter, adest prædictus tacitus consensus.

a *Silvestr. Axor. Tolet. alijs. apud Dicast. li. 2. de just. tr. 1. d. 10. dub. 1. n. 7. & apud Menoch. de arbitr. li. 1. q. 90. nu. 4.* b *Dicast. l. c. nu. 12. c Contra Sorum, apud eundem Dicastillum ibid. d Diana p. 5. tr. 4. ref. 24.*

Si non sint legitime proscripti, sed solum rei grassatoresque, regulariter non possunt occidi, (ne à satellitibus quidem eos capere volentibus, solum ex eo, quod ipsis resistunt) nec possunt tunc iudices satellitibus facultatem concedere, ut occidant. Ratio est, quia nondum sunt convicti de crimine capitali. Dixi (regulariter) quia positis sex circumstantiis posse, docet e Farinacius, quem, si libet, adi.

e *Farinac. apud Dian. p. 8. tract. 7. §. 44.*

3. Tertiò: quando leges f permittunt marito deprehendenti uxorem in adulterio (idem patri, respectu filia) illam occidere posse, si constaret, tunc dari marito vel patri auctoritatem publicam, non peccaret in ritus, vel pater, quia procederent ut ministri

publici: atqui ex communi Theologorum calculo, id ita non est; nam leges solum propter illum vehementem dolorem animique perturbationem non damnant in foro externo eas occisiones, non vero eos creant ministros suos: ideo semper mortaliter peccabunt, quamvis illas deprehenderit in flagranti crimine: nisi tamen dictus maritus, vel pater occidant per primos motus, qui in tanta passione probabiliter præsumi non raro possunt. Si post sententiam latam à iudice, adultera uxor traderetur occidenda ab ipso marito, tunc sanè ut minister iustitiæ posset illam is sine peccato interficere: verum id non est consulendum, cum proclive sit, ut vir potius in vindictam occidat & in odium, quam in zelum iustitiæ, & ut uxor odio detestetur tantam mariti, qua in vis permissam crudelitatem.

l. Maritus ff. ad legem Iuliam, de adulterijs, & l. gravis eodem. g. c. interfectores 28. q. 2.

4. Quarto. Clericis in majoribus ordinibus constitutis sub mortali, non licet, occidere ejusmodi proscriptos. Imò iidem sine Pontificis facultate neminem tanquam iudices condemnare possunt, vel tanquam ministri iustitiæ, quia illis graviter hoc prohibitum est, & quidem sub irregularitatis poena. Clericis in minoribus solum sub veniali hæc non licere, docet Toletus: ex Soto.

h. c. Cleric. o. sententia: ne clerici, vel Monachi. & ibid. Glossa. lege Dist. lib. 2. de just. tr. 1. d. 10. dub. 1. num. 13. contra Riccium, i. Toletus lib. 5. c. 6. n. 84.

Malefactores jam comprehensi.

5. Iam vero quoad posteriores, certum est, auctoritate publica posse & debere malefactores interfici, servato tamen juris ordine, nimirum quod citentur, audiantur, ac factum probetur &c. Debere, inquam; sed non dubito, quin aliquando possit princeps vitam condonare malefactori, jam per sententiam damnato; siquidem raro id efficere, bono publico nequaquam nocet. Quod si noceat, manifestum est, non posse.

6. Affui ego semel in loco, ubi quatuor vel quinque de trabe suspendendi erant, tota quamvis latissima platea plena spectante. Porro unus ex his in blasphemias, homine, nedum Christiano, indignas prorumpere coepit, sub ipsis scalis: & quamvis constricto ore cogeretur ad silentium, vi tamen nisuque corporis incredibili, humi provolutus ad scalas patibuli, ascendere renuebat: imò nec inde sublevari à circumstante satellitio patiebatur: ita factum est, ut ministri post multas horas, quas benigne, sed omnino frustra concesserunt Sacerdotibus, quo hominem ad penitentiam commoverent, laqueo ad ipsas imas scalas contorto, humi prostratum misere suffocarint, si non ore, certe oculis, nutu, animo, & subinde detruncatis verbis blasphemantem. Fateor, id me & frequentissimos ceteros cum summo horrore spectavisse. Inquiro jam, an potuerit princeps (quem fuisse de toto eventu intra illas horas admonitum, fere-